

amerikanizacije države (protiv melting pot i multikulturnog društva), vraća se tradiciji i izvorštima "bele Evrope". Francuska "nova desnica" oko publiciste Alena de Benoa najviše je pokušavala da ova gledišta idejno osmisli. Proglašavajući staru desnicu mrtvom, ali zaslužnom i uočavajući uzroke njenog kraha u nedovoljnoj idejno-ideološkoj osmišljenosti, obnoviteljski francuski filozofi pokušali su da joj udahnu novi život. I dalje su zadržane, ali modifikovane idejne postavke klasičnog fašizma: borba protiv "egalitarnih" ideologija (liberalizma, marksizma, a delom i hrišćanstva), poricanje individualističke prirodnopravne osnove ljudskih prava jer razbijaju zajednicu, odbrana prava kultura i naroda na samoodređenje i zalaganje za organsku zajednicu. Donekle grub, ali u osnovi pouzdan kriterij za ocenu reakcionarnosti struja unutar nove desnice je udaljenost tačke u prošlosti na koju se premešta poželjna vizija društva i čoveka i čije stanje se idealizuje. Tako npr. u uvodniku "Srpskih organskih studija" stoji: "Smatramo da je sazrelo vreme za okupljanje inteligencije i svih ostalih staleža na organskim i nacionalno-patriotskim osnovama koje u prvi plan ističu interes naše nacije i države, pravoslavlja i svetosavlja, kao i principe hrišćanskog kolektivizma, solidarizma, domaćinstva, starešinstva i pravoslavnog morala i etike" (Srpske organske studije 1999). Najčešće je u pozadini biološki vizija društva, a kulturne norme nisu shvaćene kao rezultat istorijskih procesa već kao izdanak nepromenljive prirode. Uz to ide i zagovaranje vlasti elite koja se ne pravda izbornim postupkom ili ciljnoracionalnim karakterom nego aristokratskim moralom (Pfahl-Traugher 1994, S. 166). Izbor idejnih preteča "kulturne revolucije zdesna" je ne manje indikativan od pomenutih sadržaja: Ernst Jinger, Meler van den Bruk, Karl Šmit (Schmitt), Oswald Špengler (Spengler), Đulio Evola, Vilfredo Pareto (Pareto), Žorž Sorel (Sorel), Konrad Lorenc (Lorenz) itd. U Istočnoj i Južnoj Evropi fašističke i ekstremne desne struje i u ovom pogledu su provincijalnije, zaokupljene brigom o čistoti vlastitog etničkog prostora.

Unutrašnje diferenciranje desnice može se izvesti na osnovu obrasca nejednakosti koje brane pojedine struje i stupnja prihvatanja nasilja (Heitmeyer 1993, S. 13-15) Desnica brani ideologiju nejednakosti na dva osnovna načina: a) podvajanjem društvenih grupa (samoprecenjivanje vlastite nacije, rasističko podvajanje, eugeničko razdvajanje vrednog i bezvrednog života, socijaldarvinističko isticanje prava jačega, normativno totalitarno potcenjivanje "drugih", isticanje homogenosti i kulturnih razlika); b) zahtevima za razgraničenjem u socijalnom, ekonomskom, kulturnom, pravnom i političkom pogledu. Nasilje se uglavnom prihvata, ali u različitom stupnju: postoji uverenje o stalnoj neophodnosti sile, toleriše se privatno ili represivno državno nasilje, postoji vlastita spremnost na nasilje i nasilje se redovno koristi. Ekstremna desnica uopšte shvata nasilje kao normalan način regulisanja sukoba: odbacuje se racionalna rasprava, ističe se svakodnevna borba za opstanak, poriču se demokratski obrasci i ističe autoritarni i militaristički stil. Hajtmejer tvrdi da se o desnom ekstremizmu može govoriti kada postoji ideologija nejednakosti i različit stupanj prihvatanja nasilja. Različite kombinacije pomenutih dimenzija pomažu da se unutar desnog ekstremizma diferenciraju podgrupe (novokonzervativci, desni cesaristički pokreti, rasisti i fašisti) (Heitmeyer 1993, S. 14-15).